

**Národní technické muzeum
Archiv Národního technického muzea**

První českomoravská továrna na stroje v Praze - Libni
(1851-1870)

Prozatímní inventární soupis

NAD č. 4
evidenční pomůcka č. 3

Ing. Jaroslav Dolenský
Praha 1935

Popis fondu

Materiál sestává z technických výkresů parních strojů z let 1851 až 1870, některých velmi zajímavých, názorně a pečlivě kreslených. Je to na př. čís. běžné 8, parní stroj Cornwallský z roku 1858. Dále jest zde několik projektů budov cukrovarů, ve kterých máme zachován stavební styl těchto budov z let 60tých a 70tých min. století.

Všechny tyto výkresy byly vyřazeny z archivu továrny Českomoravská - Kolben - Daněk na osobní intervenci pana odb. přednosty Zimmerera a p. prof. Dr. Mendla na podzim roku 1932 a darovány Archivu pro dějiny průmyslu, obchodu a technické práce v ČSR.

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	desky
	I.	Parní stroje			
1	I.	Parní stroj 14 HP pro pohon vývěvy. Zakreslena část stroje s vývěvami. Čtyři vývodní válce s výsuvnými pístnicemi, poháněné ojnicemi od vahadel, která dostávají pohyb od společného křížáku, vedeného smykadlem ve stojanu. Vývěvní válce jsou tzv. mokré, s gumovými klapkami. /ozn. autorem: Montirungs-Plan der 14 pfdg. Luftpumpen-Dampfmaschine. Grusbach. Proj. von 14. März 1851. J. Müller./	1	1851	1
2	I.	Parní stroj 14 HP s vývěvou. Vývěvy z výkresu inv. č. 1. doplněny pohonnou parní částí. Výkres velmi pěkně proveden a kolorován, litinové části stylově ozdobeny. Parní válec nahoře na stojanu. /ozn. autorem: Hochdruck Dampfmaschine von 14 Pferdekräften, mit vier Luft- und einer Kaltwasserpumpe. Gez. F. Soukup. 20. Novemb., rok nečitelný./	1	s. d.	1
3	I.	Stojatý parní stroj 10 HP s proměnnou expansí, kterou možno nastavit za klidu stroje. /ozn. autorem: Dampfmaschine von 10 Pferdck. mit verstellbarer Expansion. 14./12. 55. G. Jentsch./	1	1855	1
4	I.	Vertikální parní soustrojí 8 HP. Parní píst žene pomocí ozubených převodů nakolik čerpadel na vzduch a na vodu. Stroj určen pro cukrovar. /ozn. autorem: 8 pfdg. Dampfmaschiene für S. Exc. Hr. Grafen St. Genois in Čzelechwitz. Zuckerfabrik. Jos. Tiapal, 15./6. 55./	1	1855	1
5	I.	Vertik. parní stroj 10 HP k pohonu vodních čerpadel. Převod síly pomocí táhla a vahadla. Zajímavé je řadění čerpadel za sebou. /ozn. autorem: Hochdruck Dampfmaschine auf 10 Pferdekräfte zum Wasserpumpenbetrieb. J. Müller, Prag, am 25. März 1856./	1	1856	1
6	I.	Ležatý parní stroj 40 HP reversní s rozvodem kulisovým. /ozn. autorem: Horizontellliegende Dampfmaschine von 40 Pferdekräft bei 3 Atmosphären Dampfspannung und 40 Touren per Minute. Herrn A. Rahn. in Zbeschau. TH. Krakamp. Prag, 6. July 1856/	1	1856	1
7	I.	Jednoválcový vertikální parní stroj 40 HP. Hřídel umístěn nahoře v rámu, zasazeném do zdi. /ozn. autorem: - Dampfmaschine von 40 Pferdekräft für Herrn Gaberle. 3./1. 57. G. Jentsch./	1	1857	1
8	I.	Vertikální parní stroj Cornwallský pro pohon čerpadel v dole. Pístní tyč je prodloužena do dolu a žene tam beze všech točivých převodů čerpadla. Parní válec má pracovní zdvih směrem nahoru, zpětného pohybu pístu užito k získání podtlaku v kondensaci. Rozvod řídí ventily a dobu plnění katarakty. /ozn. autorem: Wasserhebmasch. für Herrn Rahn in Zbeschau. Prag, 16./9. 853. H. Krakamp./	1	1853	1
9	I.	Parní stojatý stroj lodní 30 HP. Píst parního válce má dvě pístní tyče za účelem lepšího vedení ve víku. Pomocí traversy hnána dvě kondenzační čerpadla. Stroj je reversní, rozvod kulisou. /ozn. autorem: Propeller Dampfmaschine auf 30 Pferdekräft. Podle označení ČKD z roku 1858. H. Krakamp./	1	1858	1

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	desky
10	I.	Ležatý parní stroj syst. Woolf 30 HP. Místo křížáku je zde zvláštní zalomená dvojramenní páka, která vede ojnici i pístní tyče obou válců, které pak mají nestejný zdvih. Vysokotlakový válec má rozvod Mayerův. Připojena vývěva a napáječka. /ozn. autorem: Liegende Woolfsche Dampfmaschine von 30 Pferdekraft für die Herrn Weiss & Grohmann in Würbenthal. Prag, den 15. Oct. 1863./	1	1863	1
11	I.	Ležatý parní stroj syst. Mayer 70 HP, dvojčítý. Dva dvojválcové parní-stroje s dvojí expansí ženu společný hřídel se setrvačником. Válec o nízkém i vysokém tlaku spřažen vždy na jedné kývavé páce. Válce vysokotl. mají rozvod Mayer. /ozn. autorem: Zwei gekuppelte horizontale Woolfsche Dampf-maschinen von zusammenn 70 Pferdekraft für Chotzen. Prag, 6. März 1862. H. Krakamp./	1	1862	1
12	I.	Jednoválcový ležatý parní stroj spojený na stejném rámu s dvěma plungerovými jednočinnými čerpadly na vodu, která dostávají pohyb od trojramenné kývavé páky, a jsou umístěna pod strojem. Na pístní tyči je připojena vývěva. Výkres proveden pravděpodobně ing. B. Nedomou. /ozn. autorem: Wasserhebmaschine für 40 Kbf. Wasser für die Wasserleitung auf der Sophieninsel. Prag, 17./5. 1871./	1	1871	1
13	I.	Parní stroj 10 HP pro pohon saturace v cukrovaru. Vedení smykadly umístěnými na traverse. Rozvod parní i čerpadla dostává pohyb excentrem. Celý stroj i saturační čerpadlo na společném rámu. Tyto stroje byly svého času v cukrovarech oblíbeny. /ozn. autorem: Parní stroj Saturačka na 10 koň. sil pro cukrovar Berounský a Slavkovský. 12./3. 1872. Nedoma./	1	1872	1
14	I.	Ležatý jednoválcový parní stroj 5 HP na bajonetovém rámu. Kreslil B. Nedoma. /ozn. autorem: Parní stroj čísl. 13 o šesti koňských silách pro lihovar podřípský. 2./5. 1872./	1	1872	1
15	I.	Ležaté parní soustrojí 35 HP s čerpadly na vodu a vzduch. Čerpadla zavěšena na traverse. Práce ing. B. Nedomy. /ozn. autorem: 25-ti koňový stroj vývěvový s dvěmi dvojčinnými vývěvami a dvěmi dvojčinnými čerpadly na vodu. Pro cukrovar Berounský. 15./1. 1873./	1	1873	1
	II.	Cukrovary a jiné			
16	II.	Projekt budovy cukrovaru. /ozn. autorem: Umbau zur Einrichtung einer Zuckerfabrik für Herrn Baron von Adlerfels in Skřivan. A. Stárek, 21./3. 1862./	1	1862	1
17	II.	Projekt budovy cukrovaru ve Smiřicích. /ozn. autorem: Alois Macháček 1867./	1	1867	1
18	II.	Podélný a příčný řez budovou č. inv. 17. /ozn. autorem: Smiřic. Jos. Rejthárek 1867./	1	1867	1
19	II.	Půdorysný řez budovou č. inv. 17. /ozn. autorem: Smiřic. Jos. Reithárek 1867. Razítko: Daněk & Co. Maschinenfabrik Prag./	1	1867	1
20	II.	Projekt budovy cukrovaru. /ozn. autorem: Plan der neu zu erbauenden Zuckerfabrik des Herrn Max Low Beer in Angern. Prag, den 11./12. 1869. Breitfeld. Razítko: Breitfeld & Evans. Prag./	1	1869	1
21	II.	Projekt budovy cukrovaru. Půdorysný a příčný řez budovou č. inv. 20 se strojním zařízením.	1	1869	1

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	desky
22	II.	Projekt budovy cukrovaru. Půdorysný a příčný řez budovou se strojním zařízením. /ozn. autorem: Plan der Zuckerfabrik Sr. Hochgeboren Herrn Theodor Grafen Thun-Hohenstein in Choltic. Prag, im Februar 1868. Alois Macháček./	1	1868	1
23	II.	Projekt budovy pivovaru. Řez budovou se strojním zařízením, výtahy, čeřícími káděmi aj. /ozn. autorem: Entwurf zur Maschinen Einrichtung des Brauhauses Měcholup. 1862./	1	1862	1
III.					
24	III.	Cukrovar v Lužci. 1 mapa, 14 výkresů.	15	1863-1879	2

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012-2013.

datum provedení GI: 17. 10. 2014

výčet ověřených a nově zjištěných evidenčních jednotek:

-fascikly: 2 (1851-1879)

-mapy, plány ...: mapy: 1 ([1851]-[1879]), III/24

-mapy, plány ...: technické výkresy: 37 (1851-1879), I/1-15, II/16-23, III/24

-celkový počet (dílčích) evidenčních jednotek: 40

ověřená metráž archiválií: 0,03 bm